

Poznań - Muzeum Martyrologii Wielkopolan

3/P/18

Fort VII - śladami nazistowskiej zbrodni

Na planie Fortu VII zaznaczono różne miejsca stanowiące punkty kontrolne (PK). Potwierdzenie przebycia trasy polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zadane do poszczególnych PK. Odpowiedzi należy dostarczyć do organizatora.

W pierwszej połowie XIX wieku na terenie miasta zaczęła powstawać **twierdza poligonalna** otaczająca całe miasto. O decyzji jej powstania zdecydowało strategiczne położenie Poznania. W wyniku rozwoju artylerii, twierdza poligonalna stała się nieużyteczna. Na początku lat 70 powstał projekt utworzenia **twierdzy fortowej**, polegający na budowie pasa nowoczesnych fortów artyleryjskich. Po licznych modernizacjach utworzyły skomplikowany system umocnień, zajmujący obszar wokół miasta w pierścieniu o średnicy 9-10 km.

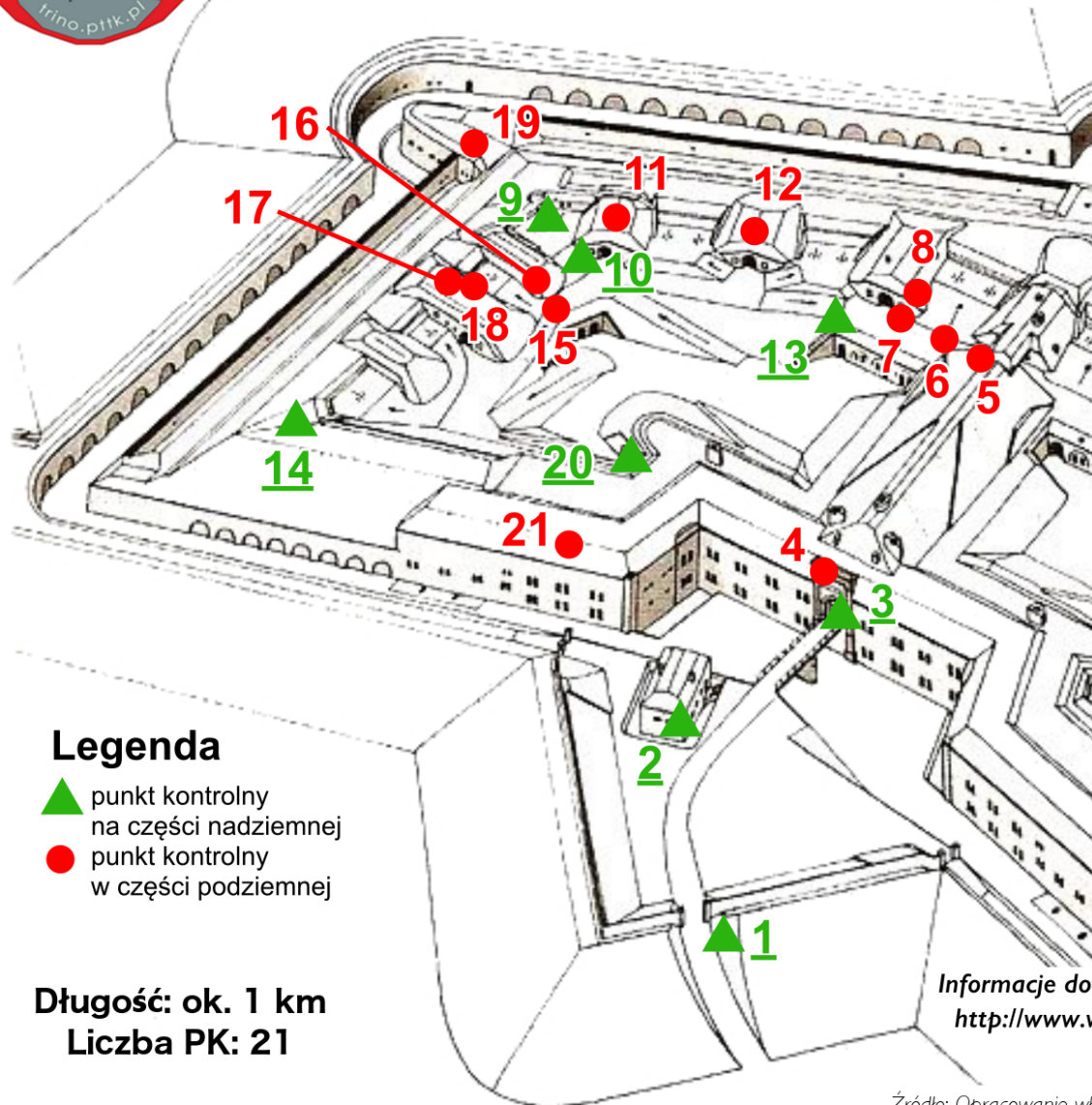
Podczas okupacji niemieckiej w pomieszczeniach fortu urządzono, pierwszy na ziemiach polskich, niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny, a później obóz zagłady prowadzony przez SS. Mieściło się tu także więzienie Gestapo. Na terenie obozu poniosło śmierć ok. 20 tysięcy Wielkopolan. Uwięzieni w nim Polacy byli rozstrzeliwani, torturowani, wieszani, zrzucani ze schodów lub umierali z powodu ciężkich warunków panujących w celach więziennych. Po wojnie zadano fosy i umieszczono w nim oddział zakładów Telefunkien. Po wojnie użytkowany był przez wojsko. Obecnie w lewej części fortu mieści się Muzeum Martyrologii Wielkopolan.

Informacje dotyczące warunków i godzin zwiedzania Muzeum dostępne są na stronie:
<http://www.wmn.poznan.pl/odwiedz-nas/muzeum-martyrologii-wielkopolan-fort-vii/>

Aktualność: luty 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne, szkic fortu na podstawie <http://poznznkiefyrtle.pl/po-fyrtlach-poznana-106-twierdza-fortowa/>

Wersja: 1.1.

Legenda

- ▲ punkt kontrolny na części nadziemnej
- punkt kontrolny w części podziemnej

Długość: ok. 1 km
Liczba PK: 21

Opracowanie trasy: Katarzyna Tritt

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (3/P/18)

PK 1	Tabliczka przed bramą wjazdową na murze.
	Czym oddziałem jest Muzeum Martyrologii Wielkopolan?
PK 2	Blokhauz wjazdowy.
	Jaka cyfra widnieje na budynku?
PK 3	Obóz zagłady.
	Jaki napis widnieje nad wejściem do fortu?
PK 4	Wmurowana tablica na bramie z nazwiskami oficerów armii niemieckiej nadzorujących przebieg prac budowlanych na Forcie VII.
	Jakie nazwiska znajdują się na tablicy (po lewej stronie)?
PK 5	Wejście do pierwszej wystawy.
	Jaki tytuł nosi pierwsza wystawa?
PK 6	Pierwsza wystawa, cela nr 66.
	Przez kogo został wykonany różaniec z chleba w jednej z gablot?
PK 7	Korytarz przy celach 70 - 73. Rzeźba przedstawiająca więźniów podczas rozstrzelania.
	Ile postaci przedstawia rzeźba?
PK 8	Zachowane oryginalne żeliwne schody forteczne przed wejściem do celi nr 73.
	Ile stopni posiadają schody?
PK 9	Murowane stanowisko do armat pierścieniowych.
	Dla jakiego typu armat zamontowano stanowiska? (tekst na tablicy informacyjnej przed wejściem do fortu) W którą stronę było skierowane działo?
PK 10	Tablica upamiętniająca niemiecką zbrodnię przed wejściem do schronu nr 17.
	W którym roku naziści użyli gazu do zabijania ludzi na forcie? Kim były ofiary?
PK 11	Schron nr 17.
	Jakie miejsce zostało zapisane na środkowej urnie?
PK 12	Tablice z nazwiskami ofiar z Fortu VII.
	Jak nazywały się ofiary (dwie) w wieku 16 lat?
PK 13	Schody śmierci - więźniowie w ramach „ćwiczeń” biegali po nich z obciążeniem. Często padali ze zmęczenia i ginęli. Innym razem byli zrzućani kopniakami.
	Ile stopni mają schody śmierci?
PK 14	Strażnica za płotem.
	Ile drabinek posiada wejście do wieżyczki wartowniczej?
PK 15	Schron nr 19, tablica informacyjna o forcie.
	Ile lat trwała budowa fortu?
PK 16	Schron nr 19, tablica: „Straty biologiczne w skutek wojny i okupacji hitlerowskiej”.
	Jaki procent mieszkańców województwa poznańskiego poniosło śmierć w skutek pobytu w więzieniach i obozach?
PK 17	Cela nr 58, wystawa: „Więźniowie Fortu VII w więzieniach i obozach III rzeszy - zmarli i zaginieni”.
	Jaki numer obozowy widnieje na pasiaku Marcina Gronowskiego z obozu w Dachau?
PK 18	Cela nr 58, wystawa: „Więźniowie Fortu VII w więzieniach i obozach III rzeszy - zmarli i zaginieni”.
	Z jakiego obozu pochodzi drewniak w jednej z gablot?
PK 19	Lewa kaponiera barkowa - metalowe elementy forteczne Twierdzy Poznań.
	Czym jest eksponat nr 2?
PK 20	Ściana śmierci.
	Ilu więźniów dziennie rozstrzeliwano pod ścianą śmierci?
PK 21	Wystawa: "Ja szukam życia i umrę cicho..." - życie i twórczość Stefana Balickiego. Fragment munduru harcera Tadeusza Wojtczaka z naszytymi odznakami sprawnościowymi.
	Ile odznak znajduje się na fragmencie munduru harcera T. Wojtczaka w jednej z gablot?

Odpowiedzi należy przestać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Przestanie odpowiedzi oznacza zgodę na umieszczenie na liście osób, które przebyły trasę TRInO.